Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

7. objava iz serijala „Kako ojačati borbu protiv stereotipa i predrasuda“ – O stereotipima vezanim uz ravnopravnost spolova

Antun Brađašević · Thursday, October 26th, 2023

U ovoj objavi bavit ćemo se stereotipima vezanim uz ravnopravnost spolova. O tome kako se boriti protiv njih razgovarali smo s Tamarom Tokić – koordinatoricom programa Udruge STATUS M iz Zagreba, i Stipom Nogalo, voditeljem programa za mlade i edukatorom te Udruge. Članovi ove Udruge se bore za društvo nenasilja inkluzije i rodne ravnopravnosti, ili kako oni vole reći – rodne pravde. Bave se još i stvaranjem, provedbom i vrednovanjem odgojno-obrazovnih aktivnosti za mlade, zagovaranjem za prava mladih, provedbom istraživanja o mladima i informiranjem, i zagovaranjem s ciljem unapređenja kako njihovog statusa, tako i javnih politika i praksi.

I u hrvatskom društvu uvriježeni je stereotip kako muškarci trebaju biti dominantni nad ženama, kako su žene slabiji spol te trebaju biti podređene muškarcima u mnogočemu. Mladićima se govori kako svoju muškost trebaju uz ostalo dokazivati grubošću ili čak i nasiljem nad ženama itd. Moramo se svakako boriti kako bi kroz edukaciju dali doprinos smanjenju diskriminacije i nasilja nad ženama i općenito smanjenju djelovanja stereotipa koji nanose štetu svima u društvu. Rad ove Udruge može biti primjer drugima kako dati doprinos ravnopravnosti spolova i stvarati pravednije i bolje društvo.

Kako se u ovoj Udruzi bore protiv stereotipa? Kroz radionice, razgovor i interakciju s mladima u obrazovnim ustanovama (pretežno srednjoškolci i studenti) i u prigodi posebno organiziranih edukativnih susreta, nastoji se čuti mišljenje mladih ljudi te im pomoći u donošenju ispravnih odluka kada je riječ o stereotipima. Treba „izvući na vidjelo“ probleme te osvijestiti neke hegemonijske modele o tome npr. kako biti „pravi“ muškarac ili žena. Neki modeli sputavaju i koče razvoj pojedine osobe. Od globalnijeg problema ide se prema detaljima, pa se onda analizira i pokušava ponuditi najbolje rješenje.

Stereotipi nerijetko dovode do nasilja u društvu a to dakako treba spriječiti na pravi

način, jer ga oni potiču i održavaju. Gotovo u pravilu, kreće se od rodnih stereotipa koji se „razgranaju“ na one koji su relevantni za određene društvene grupe. Kroz brojne programe pokušava se ostvariti tzv. „rodna pravda“. Cilje je posvijestiti određene oblike ponašanja koji su nametnuti i koje je nužno mijenjati. Neravnopravnost je tu osnovni problem pa treba pokazati kako su muškarci i žene isti po svojim potrebama, raznišljanjima, osjećajima.

Mladi muškarci iz svoje perspektive često imaju drugačije poimanje žena kao drugog roda i tu stvaraju distancu koja ne bi trebala postojati. Jako je bitno kako se muškarci odnose prema ženama i obrnuto. Tu mora postojati „zdrav“ odnos međusobnog poštovanja i razumijevanja a ne nikakve isključivosti. Važno je među mladićima i djevojkama potaći razgovor o njihovim osjećajima. Upitati ih ima li razlike i kako se ona manifestira.

Neke osobe nisu uopće navikle izražavati neke svoje osjećaje. Predrasuda je da muškarci ne bi trebali u javnosti manifestirati neke svoje osjećaje, poput tuge i sl. Neki niti ne znaju kako imaju problema sa depresijom. Ako se neki osjećaju potiskuju katkada se dogodi agresija ili neki štetni obrasci ponašanja prema okolini ili osobe prema samoj sebi. Događa se primjerice korištenje opijata i sl. Osobe se mogu osjetiti stigmatiziranim i sl.

Kroz rad udruge na borbi protiv astereotipa i predrasuda na neki način nadoknađuje se ono što bi trebalo raditi kroz institucionalni okvir, kroz školstvo itd. Udruga STATUS M u programima na suzbijanju stereotipa i predrasuda surađuje i s udrugama iz drugih zemalja EU, pa međusobno razmijenjuju iskustva i afirmiraju primjere dobre prakse. Njihovi partneri su iz Portugala, Španjolske, Belgije,… Surađuju i s Incijtivom mladih za ljudska prava, te su provodili vrlo zanimljeve projekte i lokalne inicijative, u Međimurju gdje su imali čak i humanitarne akcije u Čakovcu. Tu je bila riječ i o programima inkluzije, sprečavanja nasilja, i borbi za ravnopravnost, prava nacionalnih manjina i općenito za ljudska prava. Imali su i projekte pod nazivom „Generacija ravnopravnih“i „Budi muško“, tu su pokušali utjecati na smanjenje štetnih i rizičnih ponašanja u društvu a također je to vezano uz suzbijanje stereotipa i predrasuda.

Mladi bi trebali preuzeti ulogu nositelja kreiranja boljeg i pravednijeg društva kada je riječ o suzbijanju stereotipa i predrasuda. To bi se trebalo postići kroz cikluse edukativnih radionica na kojima bi se trebali sa stručnog stanovišta analizirati stereotipi i predrasude. Oni koji prođu edukativni proces trebali bi u svoim sredinama biti promicatelji boljeg razumijevanja te problematike.

Zanimljiva je i tema očinstva kroz koju se mladi muškarci savjetuju o tome na koji način biti što bolji u obnašanju obiteljskih, očinskih obveza i biti ravnopravan sa svojim

suprugama kako bi se obveze podijelile. To je poticanje aktivnog očinstva. Očevi bi trebali biti aktivniji u odgoju svoje djece i to bi bio ispravan put prema ostvarivanju rodne pravde. Udruga se zalagala za uvođenje očinskog dopusta, što je od lani uneseno i u hrvatski zakonski okvir, što je veliki uspjeh ako gledamo ove naše prostore i našu Hrvatsku. Zagrebačko psihološko društvo je bilo partner u projektu „Budi muško“ a tu su i druge institucije koje svojim stručnim doprinosom daju podršku u provođenju programa vezanim uz ostvarenje rodne pravde. U svakom slučaju treba se zalagati za zdrave međuljudske odnose koji bi bili svojevrsni temelj za izgradnju boljeg društva u cjelini.

Ipak, neke grupacije smatraju kako su teme rodne pravde zapravo kontroverzne i neželjene teme. Te kritike se pozivanju na tradicijske patrijajrhalne vrijednosti pa čak i na vjerska načela, a manje na poštovanje ljudskih prava. Činjenica je ipak kako se valja založiti za pravednije i ravnopravnije društvo gdje žene neće biti podređene muškarcima, gdje muškarci neće ostvarivati neka veća prava samom činjenicom što su po rođenju muškog roda. Bilo bi dobro kada bi se o temi stereotipa i predrasuda i muško – ženskim odnosima i preciznije rečeno o rodnoj pravdi, govorilo u sklopu građanskog odgoja u hrvatskom obrazovnom sustavu, no je tek još u početnoj inicijativnoj fazi realizacije.

Mladi ljudi često manifestiraju osjećaj nemoći kojeg imaju kada žele neke stvari i odnose u društvu promijeniti nabolje. Katkada čak misle kako postoje neki unaprijed planirani scenariji koji ne dozvoljavaju nikakve promjene jer je to u interesu nekih grupacija. Jedino edukacija i obrazovanje pa i građanski odgoj trebaju biti rješenje kako bi se takva mišljenja prevladala. Mi smo svi zapravo u interakciji u kojoj svaki pojedinac može doprinjeti kreaciji vlastitog socijalnog i drugog društvenog statusa. U svakom slučaju mladim ljudima treba pružiti i mogućnost izbora kako bi mogli prepoznati i odabrati ono što je dobro, a ne ono što je negativno i društveno nepoželjno. Ne bi trebali biti pasivni elementi društva. Oni, kao i ostale grupacije, proživljavaju i posljedice svakodnevnih društvenih anomalija. Upravo zato potrebno je puno razgovora i interakcije kako bi došlo do zaključaka koji je pravi put i kako postupiti i u najsloženijim životnim situacija. Ne postoji samo jedno rješenje, katakada je tu i cijela lepeza mogućnosti koje je moguće primjeniti. Treba u svakom slučaju poticati ravnospravnost spolova i educirati o toj temi i kroz medije, kako ta tema ne bi bila nešto što je taboo, nego nešto o čemu itakako vrijedi govoriti, kako bi smo preventivno djelovali na brojne negativnosti koje se događaju, od npr. nasilja u obitelji, nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog ili vršnjačkog nasilja. U toj „borbi“ valja ustrajati, ako želimo bolje i pravednije društvo.

Autor: Antun Brađašević

Ciklus objava„Kako ojačati borbu protiv stereotipa i predrasuda“ – financijski podržava Agencija za elektroničke medije kroz projekt “Poticanje novinarske izvrsnosti 2023.”

This entry was posted on Thursday, October 26th, 2023 at 2:56 pm and is filed under Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.